

цілком самостійна одиниця. Здається, що це зумовлено значно більшим, а порівняння з *ваго*, словотворчим потенціалом *канго*.

Список використаних джерел:

1. Виноградов В. В. Вопросы изучения словосочетаний. *Вопросы языкознания*. 1954, № 3 С. 3–24.
2. Фельдман-Конрад Н. И. Японко-русский учебный словарь иероглифов. М., 1977. 680 с.
3. 辻井義昭 漢字の成り立ち辞典。— 東京、2005. 280 p.
4. Андреїшена М., Букрієнко А. Явище перестановки компонентів у складених словах японської мови. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови і літератури*. 2008, № 13. 18–24 с.
5. Букрієнко А. О., Комісаров К. Ю. Стилїстика японської мови. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 320 с.
6. 登山 / goo辞書 URL: <https://dictionary.goo.ne.jp/word/登山/#jn-158723>.
7. 山登り / goo辞書 URL: <https://dictionary.goo.ne.jp/word/山登り/#jn-223064>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-14>

Гончаренко А. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри історії
Сумського державного університету
м. Суми, Україна*

ДРУГА ТАЙВАНСЬКА КРИЗА 1958 Р. У КОНТЕКСТІ АМЕРИКАНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ВІДНОСИН

Влітку 1958 р. розвідка Китайської Республіки (КР) на Тайвані дійшла висновку про те, що Пекін почав розробку ядерної зброї. Це повідомлення різко змінило значення союзу з Тайванем для США, оскільки поява у КНР ядерної зброї змінювала б баланс сил у західній частині Тихого океану, і на думку представників Пентагону та Державного департаменту, «створювала загрозу майбутньої безпеки» цілий низькі держав у Східній Азії. Ідея про надання «допомоги» режиму Чан Кайші у «поверненні на материк» стала знов актуальною. Тому

прибережні острови, які могли б зіграти роль «трампліну» для «стрибка на материк», почали сильно котуватися в політичній грі у тайванському питанні [9, с. 292–304].

Наприкінці серпня 1958 р. в американо-китайських відносинах склалася ситуація, яка дозволяла, з точки зору архітекторів зовнішньої політики США, балансувати на межі війни, широко застосовувати політику «з позиції сили». Проте радянсько-китайський договір 1950 р. стримував агресивні устремління «яструбів» у середні американського істеблішменту. Більшість американського політикуму вважала, що локальний інцидент міг легко перерости у нову світову війну.

Ще до початку бойових дій 23 серпня 1958 р. Вашингтон висловлював свої побоювання стосовно зростання напруженості в Тайванській протоці. Оскільки керівник КР Чан Кайші (1950–1975 рр.) розгорнув велику кількість військ на континентальних островах, президент США Дуайт Девід Ейзенхауер (1953–1961 рр.) та державний секретар Джон Фостер Даллес (1953–1959 рр.) усвідомлювали, які несприятливі наслідки для Тайваню та всієї Азії, може спричинити втрата островів. Вони дуже побоювалися «ефекту доміно» у цьому регіоні [7, с. 118–127].

На зустрічі з головою Об'єднаного комітету начальників штабів генералом М. Твайнінгом, що відбулася 11 серпня 1958 р., Д. Ейзенхауер зазначив, що для КР є очевидні причини залишити ці континентальні острови у західній частині протоки, проте враховуючи масове розгортання військ, їхня втрата стала б для всієї Азії сигналом того, що немає жодної надії зупинити комуністів у Китаї [8, с. 70–71].

12 серпня 1958 р. під час зустрічі з Д. Ейзенхауером Дж. Даллес зауважив, що «якщо Цзіньмень і Мацу будуть втрачені, китайські націоналісти перестануть вважати, що зможуть утримати Тайвань... це ключовий аспект їхнього морального духу». Президент попросив державного секретаря під час прес-конференції відзначити те, що «острова стали настільки тісно інтегрованими з Тайванем, що не залишається жодної ймовірності того, що масований наступ проти них може бути проігнорований Америкою» [8, с. 71].

Після того, як 23 серпня 1958 р. спалахнула Друга Тайванська криза, Білий Дім оприлюднив попередження КНР у формі повідомлення Дж. Даллеса Т. Моргану, який виконував обов'язки голови Комітету з міжнародних справ. У цьому документі зазначалося, що «за останні чотири роки зв'язки між островами та Тайванем стали міцнішими, і їхня незалежність збільшилася». Державний секретар США також констатував, що будь-які спроби завоювати ці острови стали б «загрозою для миру в регіоні», зазначивши, що прийняття рішення про «цінність конкретних прибережних позицій» для Тайваню в разі нападу комуністів буде завданням Д. Ейзенхауера [8, с. 71].

Керівництво США було готове використати весь арсенал засобів для досягнення переваги в Тайванській протоці під час кризи і навіть розглядало можливість застосування ядерної зброї. 25 серпня 1958 р. Об'єднаний комітет начальників штабів рекомендував президенту спочатку здійснити удар у відповідь за допомогою конвенційної зброї проти КНР. Д. Ейзенхауер схвалив телеграму для командувача американських військ у Тихоокеанському регіоні, вказавши, що перші операції повинні бути із застосуванням традиційних видів озброєнь, але при цьому дозволив готуватися «до застосування ядерної зброї для наступу вглиб території китайських комуністів, якщо це буде потрібно» [2, с. 51–61]. 27 серпня 1958 р. Бюро Державного департаменту з питань Далекого Сходу повідомило Дж. Даллеса про можливу необхідність запуску ракет у Східному Китаї та проведення більш масованої наступальної операції.

Проте 27 серпня 1958 р. на прес-конференції президент США Дуайт Ейзенхауер підтвердив, що для застосування ракет потрібен його особистий дозвіл. Він зазначив, що сподівається, що розміщення Тайбеєм однієї третини контингенту військ на континентальних островах «підсилить взаємодію між системами оборони островів з Тайванем, порівняно з тим, як це було раніше» [10]. Обережність Д. Ейзенхауера стосовно можливого використання ядерної зброї говорить про його чуйність щодо думки міжнародної спільноти та союзників, а також про те, що він усвідомлював ціну її можливого застосування. Крім того, СРСР попередив США про можливість використання ядерної зброї у відповідності з радянсько-китайським договором 1950 р.

Для стримування Пекіна 27 серпня 1958 Д. Ейзенхауер відправив військові кораблі Шостого флоту для посилення Сьомого флоту [7, с. 118–127]. Наступного дня на зборах представників Пентагону, Державного департаменту та ЦРУ адмірал А. Берк запропонував, щоб збройні сили США, які були присутні в регіоні, взяти на себе захист Тайваню, щоб зробити війська Чан Кайші повністю відповідальними за постачання і захист континентальних островів [1, с. 35–41]. Згідно з цим планом передбачалося, що КР зможе самостійно стримувати атаку на острова, а США допомагатимуть Тайваню посилити оборону за рахунок військового постачання – гаубиць, реактивних літаків та керованих ракет “Sidewinder” класу «повітря-повітря».

Д. Ейзенхауер відмовився розширювати війну до материкового Китаю або бомбардувати узбережжя провінції Фуцзянь. Оскільки конфлікт загострювався, Дж. Даллес на зборах представників Пентагону і Державного департаменту 3 вересня 1958 р. констатував, що «завданням США є стримування масованого наступу на континентальні острови» [8, с. 73]. Після розмови з президентом, 4 вересня Дж. Даллес

попередив керівництво КНР про те, що Д. Ейзенхауер не буде зволікати з використанням збройних сил для забезпечення захисту Тайваню, якщо вважатиме це за необхідне [8, с. 73]. Цей факт підтверджує послідовність Білого Дому щодо стримування комуністичного Китаю шляхом створення для них неприйнятних загроз у разі захоплення КНР островів Цзіньмень та Мацу.

Друга Тайванська криза 1958 р. детермінувала появу нової риси в американо-китайських стосунках – лідери США і КНР унаслідок цілої низки причин одночасно було зацікавлені у загостренні ситуації на міжнародній арені. Завдяки цьому конфлікту керівництво Китаю перейшло до реалізації у країні політики «трьох червоних прапорів». Вашингтон використав це загострення як привід для відмови від політики співпраці з країнами комуністичного блоку. Вперше виникло співпадіння інтересів держав, яких розділяли значні протиріччя, що пізніше неодноразово повторювалося [4, с. 78].

Керівництву США Друга Тайванська криза 1958 р. спричинила чимало проблем, проте продемонструвала певну самостійність дій з боку лідерів КНР, які на окремих етапах цієї кризи діяли без погодження з СРСР. Так, обстріл островів Мацу і Цзіньмень було здійснено без попередніх консультацій з СРСР, що було порушенням відповідних положень радянсько-китайського договору 1950 р. [6, с. 219–220]. Візит делегації СРСР до Пекіну повинен був продемонструвати радянсько-китайську однотайність у цьому питанні [3, с. 172–173]. Саме в цих акціях КНР виявлялися небезпечні тенденції для монолітного комуністичного блоку.

Перед архітекторами зовнішньої політики США все гостріше поставало питання щодо необхідності формування нового зовнішньополітичного курсу щодо КНР. Представники американського істеблішменту все частіше почали розмірковувати над тим, як використати в політичних і військово-стратегічних інтересах США радянсько-китайські протиріччя, які все більше загорювалися. За визнанням американських спостерігачів, націоналізм, на їхню думку, був основним атрибутом «китайського комунізму» [5, с. 20].

Однією з найважливіших передумов для перегляду політики США щодо КНР був відхід КПК від узгодженої лінії країн комуністичного блоку на нарадах у 1957 і 1960 рр., а також посилення антирадянських тенденцій у політиці Пекіну.

Список використаних джерел:

1. Алексеев И., Николаев Ф. О проблеме Тайваня в американско-китайских связях. *Международная жизнь*. 1984. № 5. С. 35–41.
2. Барышников В.Н. Американская политика вооружения тайваньского режима. *Проблемы Дальнего Востока*. 1983. № 1. С. 51–61.

3. Борисов О.Б., Колосков Б.Т. Советско-китайские отношения. 1945–1970. М., 1972. 476 с.
4. Дубинин Ю.А. Китайско-американские отношения. 1955–1972 гг. : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.05. М., 1975. 267 с
5. Место Китая в глобальной политике США / редкол.: В.П. Лукин (отв. ред.) и др.]. М., 1987. 359 с.
6. Советско-китайские отношения. 1917–1957: Сборник документов / отв. ред. И.Ф. Курдюков. М., 1959. 467 с.
7. Усов В. Тайваньский кризис 1958 г. *Проблемы Дальнего Востока*. 1993. № 6. С. 118–127.
8. Чэн Г. Эволюция политики США в отношении КНР (1949–2016 гг.) : дис. ... канд. ист. наук: 07.00.15. М., 2019. 221 с.
9. Eisenhower D.D. The White House Years. Vol. II. Waging Peace (1956–1961). N.-Y., 1965. 471 p.
10. President D. Eisenhower's press conference on August, 27, 1958. Foreign Relations of the United States. URL: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1958-60v19/ch2>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-15>

Демочко Г. Л.

*кандидат історичних наук,
доцент катедри суспільних наук
Харківського національного медичного університету
м. Харків, Україна*

Семиволос В. О.

*студентка II медичного факультету
Харківського національного медичного університету
м. Харків, Україна*

СУБКУЛЬТУРА АНІМЕ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Міжкультурна комунікація сприяє обопільному збагаченню регіонів, які обмінюються культурним досвідом, розкриваючи загадки своєї ментальності. Дивовижний світ країни сонця, що сходить, відкрився нам не так давно, адже до здобуття незалежності Україна мала досить обмежені контакти з Японією. Відтепер наші країни відкриті для міжкультурного діалогу, проте традиційно східний партнер залишається